

ÉNYÉM A NAGYVILÁG

EGY HÓNAP KRÓNIKÁJA

— Február hó. —

Az elmúlt hónapban a keleti arcvonalon olyan mértékben fokozódott a szovjethadsereg nyomása, hogy a német hadvezetőség további arcvonal-rövidítésekkel és seregtettek visszavonásával védekezhetett csak a szovjet minden eddigig felülmúló hadi- és emberanyagbevetésével szemben. Jól lehet az ideiglenes szigorúságában nem érte el a tavalyi — 1942-es — telet, az orosz hadszíntér különleges helyzeténél fogva — hozzászámítva az orosz csapatok téli hadjáratra alapozott edzettségét — hosszú telével különösen kedvez a téli támadóhadjáratoknak. Az orosz télben a mocsaras területek járhatóvá válnak, a méteres hótakaró eltünteti a közlekedési utak hiányát s az utánpótlás számára úgyszólván minden talpalatnyi terület felhasználható. A szelek, hóviharak és ködök idején repülőgépek alkalmazása csak igen korlátozott lehet, ami a védekező feladatát rendkívül megnehezíti. Nemcsak azért, mert a felderítés nem működhetik szabályos pontossággal, hanem azért is, mert a csatarepülőgépek az időjárás következtében vesztegelni kénytelenek. A tavaszi olvadás, a repülőgépek bevetésének nagyobb lehetősége a védekező fél számára jelent előnyt s a nagy téli csatákkal szemben, ezért lehetett február vége felé az arcvonal bizonyos megszüntetéséről beszélni. A német elhárító akciók és ellentámadások kedvezőbb körülmények között fejlődhetnek ki és megakadályozhatták a téli hadjárat eredményeinek kiaknázását.

Összefüggő arcvonalról azért természetesen most sem lehet beszélni s a keleti harcok csatáit most is a mozgó harcok jellemzik.

A német hadvezetőség még a tavaszi olvadás beállása előtt arcvonal-hátravonások révén jelentékeny előnyöket igyekezett biztosítani magának, még akkor is, ha ez bizonyos területek, városok feladása árán volt elérhető.

Igy került sor februárban Jejszk, Rosztov, Krasznodar, Vorosilovgrad, s ezzel együtt a Kaukázus kiürítésére, majd később Charkovra. Ugyanekkor megindultak a német ellentámadások is, amelyek főként a Donec—Dnjeper-könyökekben voltak igen számottevők, de a hó végén a Mius folyónál, Taganrog közelében is tért nyertek. Az orosz nyomás a hó végével Orel, Taganrog, Novoroszijzk környékén volt igen erős, bár hasonló erős szovjettámadásokat hangsúlyoznak a jelentések a Volchov—Ladoga-tó—Leningrád térből is. Az utolsó napok harcainak súlypontja a Donec—Dnjeper-könyök között volt, ami érthető is, mert a szovjet az iparilag fontos Donec-medence visszafoglalását akarja elérni.

A németek idejében felismerték a szovjettámadás célját és arra törekedtek, hogy seregtetteikkel a keleti időben térjenek ki az óriási nyomás elől s operáló hadseregeiket előnyomuló nagyerejű szovjetcsapatok szét ne szakíthassák.

Ilyen feltartóztató feladata volt Paulus tábornok hadseregének Sztalingrádban, ahol a védők az utolsó tőlényig harcoltak s ezzel sikerült is megakadályozniok, hogy nagyobb szovjeterők a németek Kaukázusból visszavont csapatainak hadmozdulatait döntően megzavarják.

Magában Németországban különben egyáltalán nem becsülik le a még lehetséges szovjettámadásokat és a német munkafrontot teljes egészében mozgósították. Amint a német tájékoztatások mondják, ezzel 300.000 ember tudnak a hadiipar szolgálatába állítani. Ezenfelül 250.000 francia hadifoglyot szabadítottak fel és nyilvánították munkássá. Göbbe's miniszter nagy beszédben hívta fel a német népet a várható erőfeszítések végzésére.

Észak-Afrikában, Tunéziában, az Arnim- és Rommel-hadsereg a sejtett angol-amerikai támadás előtt Közép-Tunéziában elfoglalt állásait megjavította, úgyhogy a lezajlott sikeres harcok után — amint a jelentések hangsúlyozzák — fontos pozíciókat vett birtokba. Az arcvonal most nyugat felé Medjez el Bab, Bou Arada, Ousseltia, Sbiba, Sbeitla, Kasserine, Fériana és Tozeur táján húzódik, míg kelet felé Rommel utóvédjei még mindig a Maret—Matmata-vonalnál állanak.

Katonai írók véleménye szerint döntő harcok kialakulása várható mindkét harctéren.

Távol-Keleten a japánok Közép-Kínában támadást kezdtek Hankauból és Nancsvangból nyugat felé. Céljuk nyilván a Hankau—Kanton vasútvonal elvágása.

A háború egyéb hírei között feltűnően sok az olyan, amely a háború utáni feladatokkal foglalkozik. Első helyen áll ezek között az Aftonbladet cikke, amely Sztalin és Churchill korábbi viszonyával foglalkozik s miután megállapítja, hogy annak idején Churchill követelte a bolsevizmus elleni erélyes fellépést, arra mutat rá, hogy a szovjet szabadkezet akar a háború utáni kérdésekben, nem ír alá semmiféle Atlanti Chartát, az ú. n. emberi szabadságjogokat illetőleg. A Pravda különben be is jelentette, hogy a balti államokat majd a szovjetunióba kebelezik be.

Érdekes az emigráns kormányok és Moszkva viszonya is. Sikorski, a lengyel emigráns kormány feje, kijelentette, hogy nem ismer el semmi olyant, ami Lengyelország határait a szovjet javára módosítaná. Benes már inkább a szovjetunió felé hajlik s ígéretet is kapott Moszkvától a régi cseh-szlovák határok visszaállítására.

Február 12-én Churchill is beszélt s azt mondotta, hogy Németország megsemmisítése előbbrevaló, mint a Japán elleni háború. Két nappal később Rooseveltt is kijelentette, hogy sohasem fognak fasiszta vagy nemzetiszocialista kormányt eltérni, a harcot pedig a feltétel nélküli megadásig folytatják.

Washingtonban pedig — s ez látszik a legjelentősebb ténynek ebben a pillanatban márcsak a résztvevőket illetőleg is — a háború utáni időkről értekezletet tartottak, amelyen a többi közt Hull, Sumner Welles, Miron Taylor és Paswolsky vettek részt.

Mint érdekességet megemlíjtük még Spellmann newyorki hercegérsek látogatását is a pápánál, bár hangsúlyozzák, hogy Spellmann nem diplomataként utazott a Vatikánba.

Olaszországban kormányváltozást hajtottak végre. Külügyminiszter Mussolini lett, Ciano pedig vatikáni nagykövet.

Szalánczi Károly.